

Minister Rozwoju i Technologii

Znak pisma: DPR-VII.054.1.2024
Warszawa, 15 lipca 2024 r.

Pan Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji w sprawie budowy zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na interpelację poselską nr 3038 Pana posła Daniela Milewskiego z 10 czerwca br. przesyłam odpowiedzi na zadane pytania:

Pyt. 1. Jakie kroki podejmuje rząd w celu budowy zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego, który uwzględni kompleksowe potrzeby rozwojowe kraju, regionów i społeczności lokalnych? oraz

Pyt. 3. W jaki sposób rząd integruje cele społeczne, gospodarcze i środowiskowe w procesie planowania, aby zapewnić zrównoważony rozwój społeczności lokalnych, regionów i kraju jako całości?

Ministerstwo Rozwoju i Technologii wdraża reformę systemu planowania przestrzennego, którą Sejm RP uchwalił 7 lipca 2023 r. Po wejściu w życie znowelizowanych przepisów przygotowano i ogłoszono rozporządzenia wykonawcze do ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Prowadzimy działania edukacyjno-promocyjne dla gmin, projektantów aktów planowania przestrzennego i innych podmiotów zaangażowanych w opracowanie nowych dokumentów. Ważną częścią tych działań jest pokazywanie powiązań pomiędzy strategią rozwoju gminy, która ustala lokalną politykę społeczno-gospodarczą i przestrzenną, a planem ogólnym gminy, który będzie realizował tę politykę w przestrzeni. Ze środków Krajowego Planu Odbudowy uruchomiliśmy nabory dla gmin na refundację kosztów opracowania dokumentów oraz dla projektantów i pracowników samorządowych na szkolenia ze znowelizowanych przepisów. Rozpoczęliśmy także prace nad dalszą integracją planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego na poziomie regionalnym i metropolitalnym. Analizy w tym zakresie są prowadzone w ramach projektu Gospostrateg ReActPlan. Powołana została międzyresortowa grupa robocza, której celem jest wypracowanie propozycji nowych przepisów.

Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego koordynuje przygotowanie oraz realizację strategii rozwoju, m.in. w ramach procesu programowania strategicznego, a także podejmowanie inicjatyw w zakresie polityki rozwoju, obejmujących wymiar społeczny, gospodarczy i przestrzenny (art. 3a Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju). Integracja tych wymiarów znajduje odzwierciedlenie w dokumentach strategicznych, takich jak:

- **Koncepcja Rozwoju Kraju 2050 (KRK)** – dokument, który ma umożliwić najlepsze wybory strategiczne w perspektywie nadchodzącego ćwierćwiecza, w ramach średniookresowych strategii i polityk publicznych wdrażanych przez rząd, samorządy terytorialne i innych interesariuszy gry o rozwój. Koncepcja opiera się na zintegrowanym podejściu, polegającym na uwzględnieniu w analizach i planowaniu wyzwań oraz potencjałów kontekst przestrzenny. Istotnym celem jest zachowanie różnorodności wszystkich obszarów przy jednoczesnym wzmacnianiu spójności terytorialnej i zrównoważonym wykorzystaniu zasobów naturalnych.

Zadaniem KRK jest: (1) oparte na wiedzy zidentyfikowanie trendów i wyzwań rozwojowych, z jakimi w przyszłości będzie zmagać się państwo; (2) dostarczenie scenariuszy przyszłości, które pozwalają na „symulację” warunków, w jakich administracja publiczna będzie podejmować decyzje i które przygotowują instytucje publiczne do realizacji celów rozwojowych w różnych uwarunkowaniach; (3) zarysowanie celowo wyidealizowanej wizji kraju w 2050 r. wyznaczającej poziom ambicji dla przyszłych polityk publicznych; (4) wskazanie kluczowych wniosków.

KRK jest obecnie na etapie konsultacji, które potrwać do 6 września br. Na 10 lipca zaplanowana jest konferencja „Priorytety rozwojowe na najbliższe dziesięciolecie: społecznie akceptowalne transformacje w kontekście Koncepcji Rozwoju Kraju 2050”.

- **Średniookresowa strategia rozwoju kraju do 2035 r. (śsrk)** – dokument określający cele i priorytety rozwojowe w odniesieniu do wszystkich wymiarów rozwoju oraz ścieżki dojścia na najbliższe dziesięć lat. Śsrk określa wnioski z diagnozy, przygotowanej na potrzeby strategii, zidentyfikowane potencjały i problemy rozwoju, z uwzględnieniem różnicowań przestrzennych, strategiczne wyzwania rozwojowe, cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, obszary strategicznej interwencji, kierunki interwencji oraz oczekiwane rezultaty planowanych interwencji. Główne prace prowadzone są w ramach Międzyresortowego zespołu powołanego przy Komitecie Koordynacyjnym do spraw Polityki Rozwoju (KK PR), przy szerokim wykorzystaniu metod warsztatowych oraz aktywnym udziale przedstawicieli regionów oraz ekspertów zewnętrznych. W ramach prac Zespołu funkcjonują grupy robocze, zajmujące się poszczególnymi obszarami. Skierowanie projektu śsrk do rozpatrzenia przez Stały Komitet Rady Ministrów i Radę Ministrów planowane jest na połowę 2025 r.

Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju zakłada także integrację podsystemów planowania strategicznego (społeczno-gospodarczego) i przestrzennego na wszystkich poziomach zarządzania (krajowym, regionalnym, ponadlokalnym i lokalnym). Istotnym komponentem przestrzennym jest obowiązkowo zawarty w strategiach rozwoju **model struktury funkcjonalno-przestrzennej**, który ma opisywać i obrazować uwarunkowania rozwojowe jednostek terytorialnych oraz wynikające z nich cele strategiczne i kierunki działań wraz z ich oczekiwanymi rezultatami.

Pyt. 2. Czy istnieją konkretne mechanizmy koordynacji między różnymi szczeblami administracji publicznej oraz sektorem prywatnym i społeczeństwem obywatelskim w procesie planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego?

Jednym z istotnych ciał o charakterze koordynacyjnym jest Komitet Koordynacyjny ds. Polityki Rozwoju, odpowiadający za szeroko rozumiane, kompleksowe zarządzanie

rozwojem kraju. Jest on też ważnym narzędziem koordynacji prac resortów w dziedzinie programowania rozwoju kraju.

Podkomitet ds. wymiaru terytorialnego – forum pracy ekspertów z resortów i regionów – służące promowaniu wymiaru terytorialnego polityk i wypracowywaniu sposobów terytorializacji polityk publicznych. Ostatnie posiedzenie członków podkomitetu odbyło się 27 czerwca br. i było poświęcone dyskusji nt. Rekomendacji dot. wzmocnienia wymiaru terytorialnego polityk publicznych.

Obecnie funkcjonuje także Zespół Międzyresortowy, w którym pracują przedstawiciele resortów i regionów oraz eksperci zewnętrzni, których zadaniem jest przygotowanie założeń do nowej średniookresowej strategii rozwoju kraju.

Pyt. 4. Jakie narzędzia są stosowane w celu uwzględnienia aspektów społecznych, gospodarczych i przestrzennych w procesie planowania, takie jak analizy kosztów i korzyści, ocena wpływu społecznego czy analizy ryzyka?

Reforma systemu planowania przestrzennego została opracowana według zasad sporządzania aktów normatywnych. Zgodnie z regulaminem pracy Rady Ministrów ta kompleksowa nowelizacja prawa zawierała ocenę skutków regulacji według metody analizy kosztów i korzyści.

W ramach prac nad Koncepcją Rozwoju Kraju 2050 zostały opracowane cztery mapy wrażliwości terytorialnej (w wymiarach: społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym), które określają podatność danego terytorium na oddziaływanie różnego rodzaju zagrożeń. Ponadto, opracowano dwie mapy odporności (Polska w Unii Europejskiej i zróżnicowanie poziomu odporności w Polsce), które oceniają zdolność danego terytorium do przetrwania, adaptacji i szybkiej odbudowy w obliczu wstrząsów, kryzysów lub zmian. Określają zdolność do minimalizowania negatywnych skutków kryzysów oraz szybkiego powrotu do stabilności i wzrostu. Mapy są wynikiem badania przeprowadzonego na poziomie gmin, w którym wzięto pod uwagę obiektywne i dostępne wskaźniki istotne dla poszczególnych obszarów tematycznych. Wykorzystano metodę wskaźnikową (z wykorzystaniem taksonomicznej miary rozwoju Hellwiga – metoda porządkowania liniowego obiektów według ich odległości od tzw. wzorca). Mapy mogą być podstawą dla delimitacji obszarów funkcjonalnych oraz obszarów strategicznej interwencji, a także dla programowania interwencji w ramach polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Pyt. 5. Czy rząd podejmuje działania w celu promowania udziału społeczności lokalnych i mieszkańców w procesie planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego, aby uwzględnić ich potrzeby i opinie?

Jednym z elementów reformy systemu planowania przestrzennego było wzmocnienie udziału społeczności lokalnych w procesie przygotowywania aktów planowania przestrzennego. Nowelizacja wprowadziła możliwość wszczęcia procedury planistycznej przez mieszkańców poprzez obywatelską inicjatywę uchwałodawczą. Rozszerzono katalog interesariuszy mogących składać wnioski i uwagi do projektów dokumentów m.in. o rady osiedli, rady sołeckie, gminne rady seniorów i gminne rady młodzieżowe. Sposoby informowania o składaniu wniosków i konsultacjach społecznych rozszerzono o strony internetowe gmin i komunikacje drogą elektroniczną. Rozbudowano katalog dostępnych form konsultacji społecznych o nowoczesne metody dialogu. Wprowadzono jasne zasady publikowania informacji o postępach z przeprowadzonych prac nad dokumentami planistycznymi.

Przykładem uspołecznienia procesu zintegrowanego planowania rozwoju jest praca nad Koncepcją Rozwoju Kraju 2050. Proces był od początku prowadzony w sposób włączający

i partycypacyjny – począwszy od wystuchań publicznych i debat eksperckich, przez liczne warsztaty na każdym etapie powstawania dokumentu (w zakresie trendów, wyzwań i scenariuszy rozwojowych).

Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju nakłada na rząd obowiązek przeprowadzenia konsultacji, w szczególności z jednostkami samorządu terytorialnego i ich związkami, partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego – co każdorazowo jest realizowane przy okazji prac nad strategiami czy politykami publicznymi. Obecnie trwają konsultacje Koncepcji Rozwoju Kraju 2050, w którym udział mogą wziąć osoby prywatne, przedsiębiorstwa, instytucje publiczne, jednostki samorządu terytorialnego, czy organizacje pozarządowe. Projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i formularzem zgłaszania uwag znajduje się na stronie: www.gov.pl/web/fundusze-regiony/zapoznaj-sie-z-projektem-krk-2050

Pyt. 6. W jaki sposób rząd zapewnia spójność i harmonizację różnych planów sektorowych i regionalnych z ogólnokrajowymi strategiami rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego?

Podstawowym narzędziem zapewniania spójności są przepisy ustawowe dotyczące opiniowania lub uzgadniania między sobą dokumentów strategicznych. W przypadku strategii rozwoju województwa oraz strategii rozwoju gminy i rozwoju ponadlokalnego są to odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 sierpnia 1998 r. o samorządzie województwa oraz ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Proces harmonizacji prac ułatwia także Komitet Koordynacyjny do Spraw Polityki Rozwoju, w którego skład wchodzi przedstawiciele poszczególnych resortów, Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego Prezes Głównego Urzędu Statystycznego oraz przewodzący pracom Minister Funduszy i Polityki Regionalnej, możliwe jest zachowanie spójności i harmonizacji różnych polityk sektorowych. Do udziału w pracach Komitetu Koordynacyjnego, stałych podkomitetach lub doraźnych zespołach konsultacyjnych Przewodniczący może zapraszać inne osoby, w tym m.in. przedstawicieli strony samorządowej, co pozwala na zachowanie spójności w kształtowaniu strategii rozwoju regionalnego.

Pyt. 7. Jakie są główne wyzwania związane z budową zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego, a także jakie działania podejmuje rząd w celu ich rozwiązania? oraz

Pyt. 8. Jakie są perspektywy długoterminowe dla zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego w Polsce, a także jakie cele strategiczne rząd wyznacza w tej dziedzinie?

Obecnie wyzwaniem jest budowa zintegrowanego systemu planowania na poziomie regionalnym i metropolitalnym. Ministerstwo Rozwoju i Technologii wraz z Instytutem Rozwoju Miast i Regionów oraz Uniwersytetem Ekonomicznym w Krakowie w ramach projektu Gospostrateg ReActPlan prowadzą analizy dotyczące możliwości i sposobów integracji planowania na poziomie regionalnym. Natomiast Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji powołało międzyresortową grupę roboczą do spraw uregulowań prawnych dla obszarów metropolitalnych, w którego pracach biorą udział przedstawiciele zarówno Ministerstwa Rozwoju i Technologii jak i Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Efektem tych prac będą propozycje nowelizacji szeregu ustaw regulujących zasady planowania.

W koncepcji Rozwoju Kraju 2050 zidentyfikowano wyzwanie dotyczące takiego planowania rozwoju, które uwzględnia przestrzeń, zauważa jej unikalność skończoność oraz odpowiada na potrzeby człowieka i środowiska, w szczególności by:

- odwrócić niekorzystne zmiany zachodzących w przestrzeni,
- utrzymać i wzmocnić policentryczną sieć osadniczą,

W perspektywie długoterminowej KRK wskazuje na konieczność podniesienia rangi planowania przestrzennego i zarządzania opartego na współpracy jednostek samorządu terytorialnego (podejście funkcjonalne) w systemie zarządzania krajem, aby lepiej planować przestrzeń – by sprzyjała rozwojowi społeczno-gospodarczemu, respektowała środowisko, umożliwiała łatwy i szybki dostęp do usług publicznych w miejscu zamieszkania.

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Ignacy Niemczycki

Podsekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. U. L 119 z 4 maja 2016 r., z późn. zm.), zwanego dalej „RODO”, informuję, że:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Minister Rozwoju i Technologii z siedzibą w Warszawie, przy Placu Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa, e-mail: kancelaria@mrit.gov.pl, tel. +48 222 500 123, adres skrytki na ePUAP: /MRPiT/SkrytkaESP. Wykonującym obowiązki administratora jest dyrektor Departamentu Planowania Przestrzennego.
2. Jeśli ma Pani/Pan pytania dotyczące przetwarzania Pani/Pana danych osobowych, a także przysługujących Pani/Panu praw, może się Pani/Pan kontaktować z Inspektorem Ochrony Danych w MRiT wysyłając informację na skrzynkę: iod@mrit.gov.pl.
3. Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane w oparciu o art. 6 ust. 1 lit. c) RODO tj. w celu wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze, na podstawie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. z 2024 r. poz. 907), oraz w związku z § 162 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2022 r., poz. 348) oraz art. 193 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M. P. z 2022 r. poz. 990).
4. Pani/Pana dane osobowe przetwarzane będą w celu rozpatrzenia i udzielenia odpowiedzi na interwencję poselską lub senatorską lub interpelację/zapytanie poselskie.
5. Odbiorcami Pani/Pana danych osobowych mogą być:
 - o organy władzy publicznej oraz podmioty wykonujące zadania publiczne lub działające na zlecenie organów władzy publicznej, w zakresie i w celach, które wynikają z przepisów powszechnie obowiązującego prawa (np. na żądanie sądów, urzędów skarbowych, Prokuratury lub Policji);
 - o inne podmioty, które na podstawie stosownych umów podpisanych z MRiT przetwarzają dane osobowe, dla których Administratorem jest Minister Rozwoju i Technologii (np. podmioty świadczące usługi prawne, dostawcy systemów informatycznych i usług IT oraz telekomunikacyjnych, operatorzy pocztowi i kurierzy).
6. Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane przez okres niezbędny do realizacji celu ich przetwarzania tj. do chwili załatwienia sprawy, w której zostały one zebrane, a następnie – w przypadkach, w których wymagają tego przepisy ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie

archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164 ze zm.) – przez czas określony w tych przepisach.

7. Pani/Pana dane osobowe nie będą podlegać zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji lub profilowaniu.
8. Pani/Pana dane osobowe nie będą przekazywane do państwa trzeciego ani do organizacji międzynarodowych.
9. Podanie danych jest dobrowolne, ale niezbędne do rozpatrzenia i udzielenia odpowiedzi na interpelację/zapytanie/interwencję.
10. W związku z przetwarzaniem Pani/Pana danych osobowych przysługują Pani/Panu następujące prawa:
 - prawo dostępu do swoich danych oraz otrzymania ich kopii zgodnie z art. 15 RODO;
 - prawo do sprostowania (poprawiania) swoich danych, jeśli są błędne lub nieaktualne, zgodnie z art. 16 RODO;
 - prawo do ograniczenia przetwarzania danych zgodnie z art. 18 RODO.
11. W przypadku powzięcia informacji o niezgodnym z prawem przetwarzaniu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii Pani/Pana danych osobowych, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego właściwego w sprawach ochrony danych osobowych, tj. Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa.